

№	Запитання	Відповідь
1	Що повинно бути визначено у внутрішніх документах кредитної спілки з питань ПВК/ФТ¹ для виконання вимоги пункту 66 Положення про здійснення установами фінансового моніторингу, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 28.07.2020 № 107 (зі змінами) (далі – Положення № 107), щодо визначення суті всіх заходів із застосування ризик-орієнтованого підходу?	Стаття 7 Закону України “Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення” (далі – Закон про ПВК/ФТ) зобов’язує СПФМ² у своїй діяльності застосовувати ризик-орієнтований підхід, <u>враховуючи відповідні критерії ризику, зокрема пов’язані з його клієнтами, географічним розташуванням держави реєстрації клієнта або установи, через яку він здійснює передачу (отримання) активів, видом товарів та послуг, що клієнт отримує від СПФМ, способом надання (отримання) послуг</u>. Ризик-орієнтований підхід має бути пропорційний характеру та масштабу діяльності СПФМ. Згідно з пунктом 66 розділу IV Положення № 107 установа визначає у внутрішніх документах установи з питань ПВК/ФТ суть усіх заходів із застосування ризик-орієнтованого підходу. У пункті 23 розділу III Положення № 107 визначено, що внутрішні документи установи з питань ПВК/ФТ принаймні мають містити, зокрема: порядок дій, який забезпечує здійснення всіх заходів з НПК³ (зокрема заходів з ідентифікації та верифікації, встановлення КБВ⁴, моніторингу ділових відносин та фінансових операцій, актуалізації даних про клієнта);

¹ ПВК/ФТ – запобігання та протидія легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення.

² СПФМ – суб’єкт первинного фінансового моніторингу.

³ НПК – належна перевірка клієнта.

⁴ КБВ – кінцевий бенефіціарний власник.

		порядок здійснення оцінки / переоцінки ризик-профілю установи та ризик-профілю клієнтів і вжиття заходів з метою мінімізації ризиків ВК/ФТ⁵; порядок виявлення критеріїв ризику ВК/ФТ та індикаторів підозрілості фінансових операцій. Порядок – це чітка послідовність дій певного процесу із зазначенням способів, форм, строків (термінів) ужиття працівниками установи цих дій, визначена у внутрішніх документах установи з питань ПВК/ФТ (підпункт 32 пункту 5 розділу I Положення № 107). Отже, у внутрішніх документах установи мають міститися детальні порядки, які перелічені в пункті 23 розділу III Положення № 107, розроблені із застосуванням ризик-орієнтованого підходу, який урахуватиме види товарів та послуг, що клієнт отримує від установи, спосіб надання (отримання) послуг, типи клієнтів, їхні ризик-профілі тощо
2	У Положенні № 107 використовуються такі поняття, як “інформація з відкритих джерел”, “джерела одержання надійної інформації / надійні джерела”, “офіційні джерела”, “публічні джерела”, “авторитетні видання”. Але зазначені поняття ніде не розкриваються. У зв’язку із цим виникають запитання: що таке “відкриті джерела”, “джерела одержання надійної інформації / надійні джерела”, “офіційні джерела”, “публічні джерела”, “авторитетні видання”? Які їх адреси в мережі Інтернет, назви;	Надійні джерела – джерела, зазначені в Положенні № 107, крім офіційних джерел та офіційних документів, як можливі до використання установами під час виконання ними вимог законодавства України у сфері ПВК/ФТ (підпункт 20 пункту 5 розділу I Положення № 107). Термін “офіційне джерело” визначено в пункті 43 частини першої статті 1 Закону про ПВК/ФТ. Під час аналізу інформації з публічних джерел має враховуватися авторитетність такого джерела з огляду на його надійність та незалежність, а також якість викладених матеріалів (абзац п’ятий пункту 6 додатка 18 до Положення № 107). До авторитетних джерел можна віднести вебсайти відомих медіа, які функціонують тривалий час, мають позитивну репутацію, а також

⁵ ВК/ФТ – легалізація (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та/або фінансування розповсюдження зброї масового знищення.

	чи є перелік “відкритих джерел”, “джерел одержання надійної інформації / надійних джерел”, “офіційних джерел”, “публічних джерел”, “авторитетних видань”; чи потрібно прописувати у внутрішніх документах кредитної спілки з питань фінансового моніторингу перелік “відкритих джерел”, “джерел одержання надійної інформації / надійних джерел”, “офіційних джерел”, “публічних джерел”, “авторитетних видань”; як документується отримання інформації з “відкритих джерел”, “джерел одержання надійної інформації / надійних джерел”, “офіційних джерел”, “публічних джерел”, “авторитетних видань”; чи можливо просто фіксувати в опитувальнику факт проведення перевірки та зазначати інтернет-адреси джерел отримання інформації? Чи потрібно робити скриншоти, завантажувати відповідну інформацію (якщо є така можливість)?	вебсайти організацій, діяльністю (спеціалізацією) яких є збір, аналіз та публікація відповідної інформації, тощо. Документування інформації, отриманої з авторитетних джерел, здійснюється в порядку, визначеному у внутрішніх документах установи з питань ПВК/ФТ. На сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку України (далі – Національний банк) розміщено лист Національного банку від 24.05.2021 № 25-0006/44910 з рекомендаціями щодо переліку можливих для використання під час виконання функцій СПФМ інформаційних ресурсів: https://bank.gov.ua/ua/legislation/Letter_24052021_44910
3	Які заходи не вважатимуться формальними та відповідатимуть вимогам нормативно-правових актів під час здійснення ПЗНП⁶?	У пункті 49 частини першої статті 1 Закону про ПВК/ФТ визначено, що ПЗНП – заходи, що вживаються СПФМ на основі ризик-орієнтованого підходу стосовно клієнтів, ділові відносини з якими (фінансові операції без установлення ділових відносин яких) становлять високий ризик, є пропорційними виявленим ризикам та спрямовані на їх мінімізацію, у тому числі шляхом збільшення частоти

⁶ ПЗНП – посилені заходи належної перевірки.

та обсягу дій із моніторингу ділових відносин та збору додаткової інформації щодо ділових відносин.

Внутрішні документи установи з питань ПВК/ФТ принаймні, серед іншого, мають містити порядок дій, який забезпечує здійснення всіх заходів з НПК (зокрема заходів з ідентифікації та верифікації, встановлення КБВ, моніторингу ділових відносин та фінансових операцій, актуалізації даних про клієнта) (підпункт 2 пункту 23 розділу III Положення № 107).

Внутрішні документи установи з питань ПВК/ФТ мають враховувати особливості, напрями та специфіку діяльності установи, особливості різних типів клієнтів, а також імплементацію установою ризик-орієнтованого підходу (пункт 24 розділу III Положення № 107).

Національний банк вважає, що розроблений установою порядок здійснення ПЗНП клієнтів повинен визначати зв'язок між обраним заходом посиленої перевірки та виявленими критеріями ризику ВК/ФТ, строки їх проведення, перелік працівників, які прийматимуть рішення про визначення конкретного переліку потрібних до вжиття заходів залежно від виявлених ризиків, підрозділи, відповідальні за вжиття таких заходів та які фактично будуть їх уживати, вимоги до документування вжитих заходів та отриманих результатів.

Відповідно ПЗНП вважатимуться формальними, якщо у внутрішніх документах / процедурах міститимуться виключно скопійовані із Закону про ПВК/ФТ та Положення № 107 вимоги без урахування специфіки діяльності установи, типів клієнтів, виявлених ризиків, без детальних порядків ужиття цих заходів.

Також звертаємо увагу на потребу забезпечення установою достатніх ресурсів для функціонування внутрішньої системи ПВК/ФТ з урахуванням обсягів клієнтської бази та здійснення на постійній

		основі проведення навчальних заходів для працівників установи з метою розуміння покладених на них обов'язків та порядку дій
4	Які конкретні критерії застосовує Національний банк для визначення “неналежної організації фінансового моніторингу” в діяльності кредитних спілок? Чи є типова матриця ризиків або чекліст, які дають можливість СПФМ і кредитним спілкам, зокрема, самостійно оцінити відповідність?	Вимоги щодо створення належної організації внутрішньої системи ПВК/ФТ містяться в розділі II Положення № 107, які кредитна спілка має виконати з урахуванням специфіки своєї діяльності. Відповідно невиконання цих вимог уважатиметься неналежною організацією внутрішньої системи ПВК/ФТ
5	Чи визнає Національний банк, що у світлі оновлених стандартів FATF (2025) кредитні спілки мають право застосовувати спрощені КУС-процедури в умовах низького ризику з урахуванням їх глибокого знання клієнтів та локального контексту?	За результатами пленарного засідання FATF у лютому 2025 року опубліковано офіційну заяву, у якій акцентовано на: 1) застосуванні принципу пропорційності в ризик-орієнтованому підході. “Пропорційність” у цьому контексті означає, що заходи боротьби з відмиванням грошей / фінансуванням тероризму (AML/CFT) мають бути: відповідними рівню ризику – якщо ризик низький, застосовують менш суворі заходи; якщо ризик вищий – більш жорсткі; ефективними – заходи повинні справді зменшувати ймовірність або наслідки ризику, а не просто бути формальними; не надмірними – уникати ситуацій, коли заходи мінімізації ризику є більш суворими, ніж ті, що справді потрібні для ефективного управління ним, що може створювати бар'єри, особливо для фінансової інклюзії (включення громадян до фінансової системи); 2) установленні зобов'язання для держав дозволяти заохочувати спрощені (simplified) заходи у випадках нижчого ризику. Раніше держави могли дозволяти здійснення спрощених заходів, після внесення змін – повинні дозволяти і заохочувати здійснення спрощених заходів. Відповідно СПФМ зобов'язані застосовувати на практиці
6	Як Національний банк планує враховувати принцип пропорційності, закріплений FATF у 2025 році, під час оцінки ефективності фінансового моніторингу в діяльності кредитних спілок?	

		більш гнучкий (диференційний) підхід під час застосування заходів залежно від рівня ризику; 3) посиленні уваги регуляторів на потребі враховувати вже наявні заходи пом'якшення ризику, які вживаються фінансовими установами, для уникнення надмірного регулювання; 4) уточненні підходу, згідно з яким ділові відносини, що встановлені з використанням віддалених методів верифікації (non-face-to-face), потенційно можуть нести підвищені ризики тільки в разі, якщо СПФМ не впроваджено належні заходи пом'якшення ризику. У нормативно-правових актах з питань фінансового моніторингу встановлено обов'язок СПФМ застосовувати ризик-орієнтований підхід, використовувати спрощені заходи під час НПК (стаття 13 Закону про ПВК/ФТ, додаток 5 до Положення № 107). Національний банк під час здійснення нагляду проводить оцінку ефективності та пропорційності заходів, які вживаються фінансовими установами під час управління ризиками. Пропорційність означає застосування СПФМ такого рівня заходів НПК, який найбільше відповідає рівню ризику клієнта
7	Чи планує Національний банк адаптувати вимоги до КУС для кредитних спілок, ураховуючи рекомендації FATF щодо гнучкого ризик-орієнтованого підходу в контексті фінансової інклюзії?	Порядок здійснення заходів належної перевірки визначено в Законі про ПВК/ФТ і не залежить від виду фінансових послуг, які надає установа. Тобто Національний банк не встановлює особливостей здійснення НПК для кредитних спілок. Установа зобов'язана у своїй діяльності застосовувати ризик-орієнтований підхід, що має бути пропорційним характеру та масштабу діяльності установи, тобто установа запроваджує власну модель оцінки ризиків (за потреби скорингову ризик-модель) і самостійно визначає вхідні дані та інформаційні джерела для проведення оцінки ризиків, алгоритм (модель) проведення оцінки ризиків та шкалу визначення рівнів ризиків.

		Заходи НПК залежать від рівня ризику клієнта за результатами застосування ризик-орієнтованого підходу
8	Чи може відповідальний працівник проводити внутрішні перевірки з фінансового моніторингу? Якщо голова правління кредитної спілки є одночасно відповідальним працівником, хто повинен розглядати звіт за результатами внутрішньої перевірки?	Відповідно до пункту 15 розділу II Положення № 107 установа на підставі ризик-орієнтованого підходу організовує та проводить відповідно до статті 8 Закону про ПВК/ФТ внутрішні перевірки або незалежний аудит щодо дотримання установою вимог законодавства України у сфері ПВК/ФТ. Установа повинна забезпечити включення до внутрішніх перевірок або незалежного аудиту питань щодо достатності вжитих нею заходів для забезпечення функціонування належної системи управління ризиками ВК/ФТ, достатності та ефективності запровадженої СА⁷ (за наявності) для виконання установою обов'язків СПФМ, <u>відповідності відповідального працівника установи вимогам, установленим Законом про ПВК/ФТ та Положенням № 107.</u> Слід зазначити, що установа у своїх внутрішніх документах з питань ПВК/ФТ має самостійно визначити порядок проведення внутрішніх перевірок, зокрема встановити підрозділи або працівників, на яких покладається така функція. Ураховуючи вищенаведене, відповідальний працівник установи може проводити внутрішні перевірки інших підрозділів (працівників), які залучені до проведення фінансового моніторингу, однак перевірка відповідності відповідального працівника установи вимогам, установленим Законом про ПВК/ФТ та Положенням № 107, повинна здійснюватися іншим працівником або підрозділом установи. Відповідальний працівник установи призначається в порядку, визначеному установчими документами установи та Положенням

⁷ СА (система автоматизації установи) – система автоматизації процесів фінансового моніторингу, яка може складатися з одного або кількох окремих автоматизованих програмних модулів, що забезпечують функціонування належної системи управління ризиками ВК/ФТ установи.

		№ 107. Посада відповідального працівника установи має рівень керівництва установи. Згідно з пунктом 73 розділу V Положення № 107 <u>відповідальним працівником установи</u> / особою, що виконуватиме обов'язки відповідального працівника установи, <u>не може бути голова виконавчого органу (якщо виконавчий орган колегіальний), директор (президент) (якщо виконавчий орган одноосібний) або інша посадова особа, яка здійснює керівництво та управління суб'єктом господарювання</u> відповідно до законодавства та установчих документів (обмеження не застосовується до мікропідприємств). Відповідальний працівник установи безпосередньо підпорядковується керівнику установи та звітує перед ним. Голова кредитної спілки не може бути одночасно відповідальним працівником за умови, якщо така кредитна спілка не належить до мікропідприємств
9	Який порядок оцінки ризик-профілю кредитної спілки та визначення ризик-апетиту у сфері ПВК/ФТ? Які методи оцінки ризик-профілю кредитної спілки? Оцінка продуктів та послуг здійснюється за кожним продуктом (послугою) окремо чи можна їх групувати (наприклад, кредити без виокремлення деяких кредитних продуктів)? Як оформлюється ризик-профіль та ризик-апетит кредитної спілки?	Установа повинна визначити у внутрішніх документах з питань ПВК/ФТ <u>порядок здійснення оцінки / переоцінки ризик-профілю установи та ризик-профілю клієнтів і вжиття заходів з метою мінімізації ризиків ВК/ФТ.</u> Порядок – чітка послідовність дій певного процесу із зазначенням способів, форм, строків (термінів) ужиття працівниками установи цих дій, визначена у внутрішніх документах установи з питань ПВК/ФТ. Установа здійснює оцінку власного ризик-профілю <u>з урахуванням специфіки своєї діяльності й таких чинників:</u> 1) характер та масштаб діяльності установи; 2) джерела фінансування бізнесу (власні або залучені кошти); 3) продукти та послуги, що надаються установою; 4) види клієнтів та їх ризик-профіль;

		5) географічне розташування установи, географічне розташування держави реєстрації клієнтів або установ, через які установа здійснює передавання (отримання) активів; 6) канали / способи надання (отримання) послуг; 7) контрагенти, за участю яких установа проводить дії з активами; 8) інші значущі чинники, пов'язані з діяльністю установи. Під час оцінки ризик-профілю установа повинна здійснювати аналіз ризиків ВК/ФТ щодо всіх послуг / продуктів, а не лише окремих, які установа вважає такими, що мають / можуть мати підвищені ризики ВК/ФТ. Характеристику клієнтської бази установи також потрібно враховувати під час оцінки ризик-профілю установи, зокрема з огляду на кількість клієнтів установи відповідно до типів клієнтів (фізичні / юридичні особи, фізичні особи-підприємці, резидентність клієнтів), їхніх рівнів ризику, належності до PEPs⁸; тривалості ділових відносин із ними; щодо юридичних осіб – ураховується строк, який минув із дати державної реєстрації, основні види діяльності клієнтів тощо. Під час оцінювання каналів та способів надання послуг має враховуватися використання установою методів віддаленої ідентифікації та верифікації клієнтів, агентів та інструменту покладання (отримання інформації від третьої особи) для здійснення НПК. Також під час оцінювання ризик-профілю установи до уваги повинні братися географічні ризики, канали / способи надання (отримання) послуг. Так, географічний ризик доцільно оцінювати з огляду на наявність географічних критеріїв ризику стосовно клієнтів установи з урахуванням держави (території) їх резидентності, громадянства,
--	--	--

⁸ PEPs (політично значущі особи) – фізичні особи, які є національними, іноземними публічними діячами та діячами, які виконують публічні функції в міжнародних організаціях.

реєстрації, місцезнаходження клієнта, його КБВ та ключових контрагентів клієнта, країн, до/з яких здійснюються перекази / надходять кошти.

Установа під час визначення свого ризик-профілю зобов'язана також ураховувати наявність і характер санкцій, які до неї застосовані (пункт 41 розділу IV Положення № 107).

Установа повинна постійно вживати заходів для підтримання в актуальному стані (включно зі здійсненням переоцінки рівня ризику за потреби) власного ризик-профілю: у разі зміни бізнес-моделі, впровадження нових продуктів або послуг, зміни ризику ВК/ФТ стосовно наявних продуктів або послуг, змін у клієнтській базі, каналів та способів надання послуг.

Відповідно до вимог пункту 45 розділу IV Положення № 107 ризик-апетит установи визначається на основі оцінки ризиків ВК/ФТ, притаманних його діяльності, тобто за результатами здійснення оцінки ризик-профілю установи.

Результати оцінки ризик-профілю установи мають бути базою для подальшого визначення ризик-апетиту. Після оцінки ризик-профілю та визначення продуктів / послуг, які мають підвищений / високий ризик використання послуг установи для ВК/ФТ, установа визначає стосовно них ризик-апетит, ураховуючи достатність у нього ресурсів (у тому числі достатність налаштувань системи автоматизації, кількість кваліфікованого персоналу) для управління ризиками ВК/ФТ та здійснення своєї діяльності в межах вимог законодавства у сфері ПВК/ФТ.

Установа повинна визначати кількісні та якісні величини ризику ВК/ФТ свого ризик-апетиту (схильності до ризику) у сфері ПВК/ФТ, що ґрунтуються на показниках клієнтської бази установи, з

		урахуванням продуктів / послуг та каналів / способів надання (отримання) послуг. <u>Виконавчий орган (якщо виконавчий орган колегіальний) / керівник установи не рідше одного разу на рік розглядає результати оцінки ризик-профілю установи, затверджує відповідне рішення за результатами такого розгляду та доводить до відома відповідального працівника установи для його подальшого виконання</u>
10	Чи можливе проведення тестування працівників за результатами навчання в усній формі? Як фіксувати результати усного тестування?	Відповідно до пунктів 5, 6 додатка 17 до Положення № 107 установа після проходження працівниками установи відповідного навчання забезпечує тестування рівня отриманих працівниками знань та забезпечує проходження повторного навчання тими працівниками, які за результатами тестування отримали незадовільні результати. Установа документує факт проведення відповідних навчальних заходів, фіксуючи, зокрема, таку інформацію: 1) вид навчального заходу та назву навчального курсу; 2) прізвище, ім'я та (за наявності) по батькові, посаду особи, яка пройшла навчання; 3) прізвище, ім'я та (за наявності) по батькові, посаду особи, яка провела навчання (у разі проведення навчального заходу, крім електронних курсів); 4) місце проведення навчання (у разі відвідування зовнішнього навчального заходу); 5) дані особи, яка проводила зовнішнє навчання; 6) дата проведення навчання; 7) результати тестування та/або копія сертифіката (за наявності). Водночас згідно з частиною другою статті 8 Закону про ПВК/ФТ установа зобов'язана документувати заходи, вжиті з метою виконання вимог законодавства у сфері ПВК/ФТ шляхом створення (ведення) відповідних документів (у тому числі електронних), записів у такий

		спосіб, що дасть змогу продемонструвати їх належне здійснення та обґрунтованість. Таким чином, установа у своїх внутрішніх документах з питань ПВК/ФТ має самостійно визначити, з урахуванням вимог законодавства у сфері ПФК/ФТ, порядок проведення навчальних заходів для працівників установи, у тому числі порядок проведення тестування та документування рівня отриманих працівниками знань
11	Чи планує Національний банк унести зміни до підпункту 3 пункту 32 додатка 2 до Положення № 107 для уточнення порядку розрахунку загальної суми зобов'язань установи перед клієнтом / клієнта перед установою?	Установа самостійно визначає порядок розрахунку загальної суми зобов'язань установи перед клієнтом / клієнта перед установою відповідно до вимог підпункту 3 пункту 32 додатку 2 до Положення № 107 На сторінці офіційного Інтернет представництва Національного банку розміщений лист Національного банку від 28.07.2025 № 25-0009/57995 з роз'ясненнями та рекомендаціями щодо зазначеного питання: https://bank.gov.ua/ua/legislation/Notice_28072025_57995
12	Чи розглядає Національний банк можливість перегляду граничних сум лімітів у пункті 32 додатка 2 до Положення № 107 з урахуванням інфляції та сучасних економічних реалій, а також запровадження диференційованої системи лімітів на основі ризик-орієнтованого підходу?	Відповідно до підходів FATF верифікація клієнта без його фізичної присутності є фактором підвищеного ризику, якщо не запроваджені належні заходи мінімізації ризику. Тому для ефективного застосування ризик-орієнтованого підходу такі методи ідентифікації та верифікації з метою мінімізації ризиків використання їх із протиправною метою мають передбачати встановлення додаткових умов щодо їх застосування, так званих запобіжників. Відповідно для використання спрощених способів верифікації, визначених у пункті 31 додатка 2 до Положення № 107, Національний банк запровадив у пункті 32 додатка 2 до Положення № 107 додаткові вимоги – “запобіжники”, за умови одночасного дотримання яких можливе застосування установою таких способів. Водночас згідно з пунктом 4 додатка 2 до Положення № 107 установа під час розроблення процедур ідентифікації та верифікації має

		керуватися ризик-орієнтованим підходом, дотримуючись вимог та обмежень, установлених у Положенні № 107, та враховувати те, що результатом здійснення ідентифікації та верифікації має бути: - однозначне встановлення особи клієнта (представника клієнта); - впевненість у тому, що отримані ідентифікаційні дані належать клієнту (представнику клієнта); - переконання в тому, що клієнт (представник клієнта) не є самозванцем, а справді є особою, якою він / вона назвався / назвалася. Крім того, за результатами здійснення нагляду за дотриманням установами вимог законодавства у сфері ПВК/ФТ Національний банк виявив численні порушення в частині здійснення НПК, зокрема під час використання спрощених методів верифікації. З огляду на вищезазначене повідомляємо, що наразі Національний банк не вбачає підстав для перегляду встановлених у пункті 32 додатка 2 до Положення № 107 граничних сум лімітів
13	Коли стане доступною для небанківських фінансових установ можливість повноцінної верифікації клієнтів через е-паспорт у ДП “ДІА”, передбачена в підпункті 2 пункту 30 Положення № 107?	Установа має право використовувати будь-який спосіб верифікації із зазначених у Положенні № 107, зокрема у межах своїх технічних можливостей, а також з урахуванням інших факторів. Один із таких способів верифікації фізичної особи, наведений у пункті 30 додатка 2 до Положення № 107, передбачає використання установами функціональності ДП “ДІА”, а саме: отримання е-паспорта / е-паспорта для виїзду за кордон, завіреного кваліфікованою електронною печаткою ДП “ДІА”, та вжиття всіх інших заходів, визначених у пункті 30 додатка 2 до Положення № 107. Таким чином, Національний банк у нормативно-правових актах передбачив можливість використання суб’єктами первинного фінансового моніторингу функціональності ДП “ДІА” під час здійснення ідентифікації та верифікації клієнтів

		<u>Питання встановлення договірних відносин з установами щодо використання функціональності ДП “ДІА” перебуває виключно в компетенції Міністерства цифрової трансформації України</u>
14	Чи планує Національний банк ініціювати створення єдиного державного реєстру PERs, що забезпечить повноту та достовірність перевірки клієнтів і зменшить навантаження на фінансові установи?	Створення єдиної бази PERs суперечить міжнародним стандартам FATF. Відповідно створення єдиної бази PERs не передбачено законодавством України у сфері ПВК/ФТ
15	Чи потрібно отримувати новий дозвіл на встановлення / продовження ділових відносин із PER у разі укладання нових договорів, якщо перший договір ще діє, і чи можливо закріпити на нормативному рівні, що подальші договори не вимагають повторного дозволу?	На думку Національного банку, якщо з клієнтом, який є клієнтом-PER, ділові відносини не припинені та через деякий час цей клієнт звертається до установи з метою укладення нового договору, то в такому разі отримання дозволу на встановлення ділових відносин не потрібне, якщо немає ризиків ВК/ФТ. Отже, установа самостійно приймає рішення про потребу отримання дозволу на продовження ділових відносин із PER з урахуванням ризик-орієнтованого підходу в порядку, визначеному у внутрішніх документах з питань ПВК/ФТ. Звертаємо увагу на те, що порядок – чітка послідовність дій певного процесу із зазначенням способів, форм, строків (термінів) ужиття працівниками установи цих дій, визначена у внутрішніх документах установи з питань ПВК/ФТ (підпункт 32 пункту 5 розділу I Положення № 107). Водночас зазначаємо, що вимоги частини п’ятнадцятої статті 11 Закону про ПВК/ФТ поширюються виключно на здійснення повторної ідентифікації та верифікації та відповідно не поширюються на інші заходи НПК, включаючи заходи щодо PERs. У зв’язку із цим у разі повторного встановлення ділових відносин з PERs (якщо немає інших чинних договорів) установа, на думку Національного банку, повинна

		отримати відповідний дозвіл керівника в порядку, визначеному у внутрішніх документах установи щодо особливостей роботи з PEPs. Відповідь на запитання міститься на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку в методологічних матеріалах (розділ “Нагляд / Фінансовий моніторинг / Методологічні матеріали”) за посиланням: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/Q&A_PEP_03-2025.pdf?v=14
16	Які дії повинна вчиняти небанківська установа в разі отримання неактуальних ідентифікаційних даних через Систему BankID НБУ та чи планується посилення відповідальності банків-ідентифікаторів і запровадження механізмів скарг та компенсацій?	Відповідно до частини восьмої статті 11 Закону про ПВК/ФТ установа відповідно до законодавства зобов’язана на підставі офіційних документів або інформації, отриманої з офіційних та/або надійних джерел (якщо інше не передбачено Законом про ПВК/ФТ), здійснювати верифікацію. Офіційні документи мають бути чинними (дійсними) на момент їх подання та включати всі потрібні ідентифікаційні дані. Згідно з пунктом 30 додатка 2 до Положення № 107 установа може здійснити верифікацію клієнта – фізичної особи за допомогою Системи BankID НБУ в такому порядку: - отримати ідентифікаційні дані такої фізичної особи за допомогою засобів Системи BankID НБУ; - отримати від фізичної особи копію ідентифікаційного документа (копії сторінок ідентифікаційного документа, що містять ідентифікаційні дані), на яку накладений КЕП⁹ клієнта; - здійснити перевірку ідентифікаційних даних, що містяться в копії ідентифікаційного документа, КЕП та файлі, отриманому за допомогою Системи BankID НБУ від банку, що є абонентом-ідентифікатором, на їх відповідність.

⁹ КЕП – кваліфікований електронний підпис.

		<u>Установа може вважати верифікацію клієнта – фізичної особи завершеною лише за умови здійснення нею успішної перевірки відповідності отриманих ідентифікаційних даних.</u> У разі отримання неактуальних ідентифікаційних даних через Систему BankID НБУ установа повинна використати інший спосіб отримання ідентифікаційних даних, визначений у додатку 2 до Положення № 107
17	Чи планує Національний банк створити публічну базу професійних суджень та визначити чіткі критерії їх застосування для підвищення прозорості регуляторних рішень?	Створення публічної бази професійних суджень не передбачено законодавством
18	Які заходи планує вжити Національний банк для забезпечення практичної реалізації механізму покладання (додаток 10 до Положення № 107) та доступності цього інструменту для небанківських установ?	Національний банк у додатку 10 до Положення № 107 установив вимоги щодо використання небанківськими фінансовими установами інструменту покладання». Практична реалізація інструменту покладання – завдання безпосередньо небанківської установи. З цією метою небанківська установа укладає договори з третіми особами (від яких установа отримуватиме інформацію щодо ідентифікації, верифікації клієнтів; встановлення КБВ клієнтів та вжиття заходів щодо верифікації їх особи; мети та характеру майбутніх ділових відносин із клієнтом), перевіряє відповідність третьої особи вимогам, установленим у додатку 10 до Положення № 107, тощо
19	Яка позиція Національного банку щодо доцільності проходження тимчасового виконувача обов'язків відповідального працівника за проведення фінансового моніторингу навчання з фінансового моніторингу при Академії фінансового	Відповідно до пункту 84 розділу V Положення № 107 установа покладає тимчасове виконання обов'язків відповідального працівника установи на особу, яка має бездоганну ділову репутацію та відповідає кваліфікаційним вимогам, установленим у Положенні № 107. Ураховуючи наведене, вимоги щодо професійної придатності, передбачені в пункті 76 розділу V Положення № 107, застосовуються і

	моніторингу з подальшим отриманням відповідного сертифіката?	до відповідального працівника установи, і до особи, яка тимчасово виконуватиме обов'язки відповідального працівника установи. Таким чином, відповідно до підпункту 3 пункту 76 Положення № 107 особа, яка тимчасово виконує обов'язки відповідального працівника установи, так само як і відповідальний працівник установи, повинна бути обізнаною із законодавством у сфері ПВК/ФТ та володіти навичками щодо застосування в практичній діяльності вимог законодавства України та внутрішніх документів установи з питань ПВК/ФТ, що має бути підтверджено документом про проходження навчання у сфері ПВК/ФТ протягом останніх трьох років. Особа, на яку вперше покладається тимчасове виконання обов'язків відповідального працівника та/або яка не проходила навчання у сфері ПВК/ФТ протягом останніх трьох років, може виконувати обов'язки відповідального працівника установи за умови проходження такою особою навчання у сфері ПВК/ФТ протягом трьох місяців з дня, коли на цю особу установою було покладено тимчасове виконання обов'язків відповідального працівника, що має підтверджуватися документом про проходження навчання у сфері ПВК/ФТ на базі відповідного навчального закладу, віднесеного до сфери управління СУО¹⁰, або в інших навчальних закладах за погодженням із СУО, та за умови відповідності цієї особи всім іншим кваліфікаційним вимогам та вимогам щодо бездоганної ділової репутації, установленим у Положенні № 107 для відповідального працівника установи
20	Чи потрібно додаткове окреме погодження від Національного банку під час використання установою штучного інтелекту для	Законодавством у сфері ПВК/ФТ не встановлено окремих вимог до СА під час використання штучного інтелекту. У разі прийняття такого рішення установа має належним чином задокументувати його та забезпечити впровадження відповідно до

¹⁰ СУО – спеціально уповноважений орган.

	автоматизації процесів фінансового моніторингу?	затвердженого плану дій. Відповідні зміни мають бути внесені у внутрішні нормативні документи установи з питань фінансового моніторингу, водночас установа має забезпечити дотримання всіх вимог законодавства з питань фінансового моніторингу з документальним підтвердженням відповідних дій. Зауважуємо, що відповідно до вимог пункту 7 частини II Положення № 107 установа, зокрема: забезпечує своєчасне та в повному обсязі виконання обов'язків СПФМ (зокрема виявлення фінансових операцій, що підлягають фінансовому моніторингу, замороження активів, пов'язаних з тероризмом та/або його фінансуванням / розповсюдженням зброї масового знищення та/або його фінансуванням, унеможливлення здійснення операцій особами з переліку терористів), уключаючи використання СА (за наявності); належно документує дії працівників установи та фіксує події, що стосуються виконання установою обов'язків СПФМ; зберігає всі документи, дані, інформацію (у тому числі відповідні звіти, розпорядження, файли), що стосуються виконання установою обов'язків СПФМ, протягом строків, визначених законодавством України; своєчасно та в повному обсязі надає на запити Національного банку потрібні документи / інформацію / пояснення / аргументи, що належним чином підтверджують виконання установою вимог законодавства України з питань ПВК/ФТ
21	Яким чином установі практично застосовувати роз'яснення Національного банку (лист від 07.05.2025 № Р/25-0009/35268 [далі - Лист]) щодо аналізу даних про клієнтів-СПФМ, якщо їхня звітність до Національного банку охоплює	Установа, використовуючи ризик-орієнтований підхід, самостійно визначає обсяг потрібних дій під час здійснення НПК, зокрема моніторингу ділових відносин (фінансової операції без установлення ділових відносин).

діяльність із використанням послуг кількох СПФМ?	Національний банк, зокрема, рекомендував СПФМ, <u>використовуючи ризик-орієнтований підхід</u> під час встановлення ділових відносин з клієнтом-СПФМ, з метою з'ясування мети та характеру майбутніх ділових відносин (зокрема виду послуг / продуктів, за якими клієнт звертається до СПФМ, орієнтовного обсягу фінансових операцій, які планує проводити клієнт у СПФМ), а також під час обслуговування клієнта-СПФМ і здійснення моніторингу отримувати від такого клієнта-СПФМ потрібну інформацію, у тому числі звітність, яку подає такий клієнт-СПФМ до Національного банку, для здійснення аналізу діяльності клієнта, зокрема встановлення / невстановлення невідповідності між інформацією, що надається клієнтом-СПФМ різним адресатам, у тому числі щодо обсягів наданих послуг. Метою надання Національним банком зазначених вище рекомендацій є привернення / зосередження уваги СПФМ на непоодинокі, виявлені під час нагляду випадки відмінності даних, зокрема щодо обсягів здійснених клієнтами-СПФМ операцій, поданих Національному банку такими клієнтами-СПФМ у зазначених у Листі звітних файлах, від даних, що Національний банк отримує, зокрема, від інших піднаглядних СПФМ, що може свідчити про підвищений ризик використання таким клієнтом-СПФМ, зокрема банку, з метою ВК/ФТ та потребує вжиття відповідних заходів з метою мінімізації ризиків ВК/ФТ. Ризик-орієнтований підхід має застосовуватися на безперервній основі та забезпечувати виявлення, ідентифікацію, оцінку всіх наявних та потенційних ризиків ВК/ФТ, притаманних діяльності банку / небанківської фінансової установи (власного ризик-профілю) та його / її клієнтам, а також передбачати своєчасне розроблення заходів з управління ризиками ВК/ФТ, їх мінімізації.
---	--

		СПФМ, використовуючи ризик-орієнтований підхід, самостійно визначає обсяг потрібних дій під час здійснення НПК, зокрема розробляє відповідні процедури, необхідні для належного забезпечення організації внутрішньої системи ПВК/ФТ. Застосування ризик-орієнтованого підходу здійснюється в порядку, визначеному внутрішніми документами з питань фінансового моніторингу СПФМ, з урахуванням рекомендацій відповідних суб'єктів державного фінансового моніторингу, які згідно із Законом про ПВК/ФТ виконують функції державного регулювання і нагляду за такими СПФМ (частина друга статті 7 Закону про ПВК/ФТ). Внутрішні документи з питань фінансового моніторингу повинні містити процедури, достатні для забезпечення ефективного управління ризиками, а також для запобігання використанню послуг та продуктів суб'єкта первинного фінансового моніторингу для легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансування тероризму та фінансування розповсюдження зброї масового знищення (частина перша статті 8 Закону про ПВК/ФТ). Відповідно до пункту 23 розділу I Положення № 107 внутрішні документи установи з питань ПВК/ФТ принаймні мають містити, зокрема: 1) порядок дій, який забезпечує здійснення всіх заходів з НПК (зокрема заходів з ідентифікації та верифікації, встановлення КБВ, моніторингу ділових відносин та фінансових операцій, актуалізації даних про клієнта); 2) порядок здійснення оцінки / переоцінки ризик-профілю установи та ризик-профілю клієнтів і вжиття заходів з метою мінімізації ризиків ВК/ФТ; 3) порядок виявлення критеріїв ризику ВК/ФТ та індикаторів підозрілості фінансових операцій
--	--	---

22	Чи планує Національний банк унести зміни до пункту 28 додатка 2 до Положення № 107, щоб надати небанківським установам можливість не здійснювати верифікацію окремих ідентифікаційних даних клієнта, якщо немає підозр, як це передбачено для банків у Положенні про здійснення банками фінансового моніторингу, затвердженому постановою Правління Національного банку України від 19.05.2020 № 65 (зі змінами) (далі – Положення № 65)?	Відповідно до пункту 27 додатка 2 до Положення № 65, якщо немає підозр щодо достовірності (чинності) документів та/або інформації, то <u>банк може не здійснювати верифікації</u> одержаних від клієнта та засвідчених ним таких ідентифікаційних даних, зокрема <u>реквізити іншого банку, у якому відкрито рахунок клієнту, та номер поточного рахунку.</u> Під час чергового внесення змін до Положення № 107 Національний банк розгляне можливість запровадження аналогічної норми також і для небанківських фінансових установ
23	Чи можливо внести зміни до пункту 14 додатка 2 до Положення № 107, щоб надати небанківським установам право не вимагати довідку про РНОКПП¹¹ малолітньої особи в разі емісії їй додаткового платіжного засобу до рахунку законного представника (за аналогією з вимогами до банків)?	Відповідно до пункту 14 додатка 2 до Положення № 65 банк може не вимагати довідку про присвоєння РНОКПП малолітній особі в разі емісії малолітній особі додаткового електронного платіжного засобу до поточного рахунку законного представника. Під час чергового внесення змін до Положення № 107 Національний банк розгляне можливість запровадження аналогічної норми також і для небанківських фінансових установ
24	Чи є порушенням вимог додатка 2 до Положення № 107 віддалене встановлення ділових відносин із новими клієнтами (юридичними особами, ФОП) за описаним порядком із використанням Дії та КЕП, і чи зобов'язана установа повторно ідентифікувати представника клієнта, якщо він уже був належно верифікований та немає підозри щодо достовірності даних?	Насамперед зазначаємо, що Національний банк не наділений повноваженнями, визначеними Конституцією України, Законом України “Про Національний банк України” та іншими законами України, щодо надання попереднього підтвердження правомірності дій (рішень) небанківської фінансової установи-СПФМ до здійснення аналізу таких дій (рішень) під час здійснення нагляду за нею. Звертаємо увагу, що небанківські фінансові установи-СПФМ можуть здійснювати ідентифікацію та верифікацію клієнтів <u>виключно тими способами, які наведені в додатку 2 до Положення № 107.</u>

¹¹ РНОКПП – реєстраційний номер облікової картки платника податків.

		Один зі способів віддаленої верифікації клієнта – фізичної особи це шеринг із порталом “Дія” шляхом отримання е-паспорта / е-паспорта для виїзду за кордон, завіреного кваліфікованою електронною печаткою “Дія” з відповідною кваліфікованою електронною позначкою часу, та здійснення фотофіксації особи з використанням методу розпізнавання реальності особи або отримання копії ідентифікаційного документа чи опитувальника, на який накладений КЕП клієнта. Водночас згідно з вимогами статті 11 Закону про ПВК/ФТ щодо юридичних осіб / ФОП додатково потрібно здійснити верифікацію в частині ідентифікаційних даних, що стосуються їх державної реєстрації, у порядку, визначеному в пункті 22 додатка 2 до Положення № 107. Позиція Національного банку стосовно проведення повторної ідентифікації, верифікації клієнта / представника клієнта наведена в листі від 26.09.2023 № 25-0005/71150, що Національний банк надіслав на адресу небанківських фінансових установ-СПФМ. Порядок дій, який забезпечує здійснення всіх заходів з НПК (зокрема заходів з ідентифікації та верифікації) повинен бути визначений у внутрішніх документах установи з питань ПВК/ФТ (підпункт 2 пункту 23 розділу III Положення № 107). Установа документує проведення НПК (зокрема заходів з ідентифікації та верифікації) та прийняті установою рішення в спосіб, що дасть змогу продемонструвати їх належне здійснення та обґрунтованість, та зберігає відповідні документи та/або інформацію у справі клієнта протягом строків, визначених Законом про ПВК/ФТ (пункт 23 додатка 1 до Положення № 107)
25	Який код у довіднику F108 (код призначення платежу) слід зазначати у файлі 2LX під час відображення операцій з надання роботодавцем	Під час відображення операцій з надання роботодавцем працівнику безвідсоткової поворотної фінансової допомоги в межах сервісу “Зарплата на вимогу” у разі зарахування коштів на рахунки

	працівнику безвідсоткової поворотної фінансової допомоги в межах сервісу “Зарплата на вимогу”?	фізичних осіб у показнику A2L002 файла 2LX параметр F108 (код призначення платежу) повинен набувати значення “06” [перекази для зарахування на рахунки фізичних осіб (крім Р2Р-переказів)]
26	Чи планує Національний банк сприяти практичному впровадженню механізму покладання (передбаченого Положенням № 107) через взаємодію з державними та системно важливими банками для забезпечення його доступності небанківським фінансовим установам?	Відносини між установою та банком у частині використання інструменту покладання регулюються нормами Положення № 107 та умовами договору покладання, укладеного на добровільних засадах. Згідно зі статтею 2 Закону України “Про Національний банк України” Національний банк є особливим центральним органом державного управління, який згідно з частиною другою статті 19 Конституції України діє лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України. Також відповідно до статті 63 Закону України “Про Національний банк України” Національний банк не має права вимагати від банків виконання операцій та інших дій, не передбачених законами України та нормативними актами Національного банку. Крім того, як передбачено статтею 5 Закону України “Про банки і банківську діяльність”, органам державної влади і органам місцевого самоврядування забороняється будь-яким чином впливати на керівництво чи працівників банків у ході виконання ними службових обов’язків або втручатись у діяльність банку, за винятком випадків, передбачених законом
27	Чи може установа, яка здійснює лише кредитування клієнта-СПФМ (наприклад, лізингова або страхова компанія), прийняти рішення не запитувати в нього файли статистичної звітності, якщо не має можливості здійснювати їх порівняльний аналіз?	Установа, використовуючи ризик-орієнтований підхід, самостійно визначає обсяг необхідних дій під час здійснення НПК, зокрема моніторингу ділових відносин (фінансової операції без встановлення ділових відносин) (див. відповідь на запитання 21)
28	Які дії повинна здійснювати установа в разі виявлення розбіжностей між файлами	Див. відповідь на запитання 21

	статистичної звітності клієнта-СПФМ (наприклад, між 2JX та LRR01), якщо дані про обсяги операцій, наявні в установі, відповідають даним, поданим до Національного банку?	
29	Як Національний банк рекомендує трактувати поняття “підтримка ділових відносин” у контексті листа Національного банку від 18.07.2025 № 25-0009/55573, якщо під час здійснення платіжних операцій без відкриття рахунку факту встановлення ділових відносин немає? Який механізм проведення належної перевірки фізичних осіб-платників / отримувачів у таких випадках без порушення вимог Закону про ПВК/ФТ?	Згідно із Законом про ПВК/ФТ ділові відносини – відносини між клієнтом та СПФМ, пов’язані з діловою, професійною чи комерційною діяльністю СПФМ, що виникли на підставі договору, у тому числі публічного, про надання (використання) фінансових або інших послуг, здійснення СПФМ іншої діяльності та передбачають тривалість існування після їх встановлення (пункт 19 частини першої статті 1 Закону про ПВК/ФТ). Отже, відносини між клієнтом та СПФМ, що виникають під час здійснення разової платіжної операції без відкриття рахунку, у контексті Закону про ПВК/ФТ не будуть вважатися діловими. Згідно з частиною сімнадцятою статті 11 Закону про ПВК/ФТ Національний банк установлює особливості для здійснення НПК для піднаглядних СПФМ. Зокрема, відповідно до підпункту 7 пункту 10 додатка 15 до Положення № 107 установа має визначити у своїх внутрішніх документах з питань ПВК/ФТ порядок виявлення та випадки, у яких платник / отримувач, який <u>регулярно</u> ініціює / отримує перекази коштів, уважатиметься установою таким, який підтримує з ним ділові відносини. У разі виявлення установою таких випадків установа має здійснювати заходи НПК (платника / отримувача, який регулярно ініціює / отримує перекази коштів), передбачені в пункті 34 частини першої статті 1 Закону про ПВК/ФТ (як для клієнтів, з якими встановлено ділові відносини), з дотриманням вимог додатка 1 до

		Положення № 107 та в порядку, установленому внутрішніми документами установи з питань ПВК/ФТ
30	Відповідно до вимог підпункту 4 пункту 5 додатка 1 до Положення № 107 установа до встановлення ділових відносин (проведення фінансової операції без встановлення ділових відносин) з клієнтом має встановити (зрозуміти) мету та характер майбутніх ділових відносин або проведення фінансової операції на підставі отриманої від такого потенційного клієнта необхідної інформації. З цією метою установа, керуючись ризик-орієнтованим підходом, зокрема, з'ясовує орієнтовний обсяг фінансових операцій, які планує проводити клієнт в установі. Просимо уточнити таке: чи достатньо для виконання вимог фінансового моніторингу отримати від клієнта орієнтовну оцінку максимальної суми надходжень, надану самим клієнтом, чи фінансова установа має самостійно здійснювати оцінку / розрахунок такої суми; які дії має вчиняти фінансова установа, якщо фактичні надходження на рахунки клієнта суттєво перевищують суму, зазначену клієнтом; яким чином правильно оновлювати / змінювати зазначену суму: шляхом уточнення даних безпосередньо від клієнта чи установа в	Згідно з абзацом третім частини восьмої статті 11 Закону про ПВК/ФТ інформація, необхідна для з'ясування мети та характеру майбутніх ділових відносин, установлена СПФМ на підставі офіційних документів та/або інформації, <u>одержаної від клієнта (представника клієнта) та засвідченої ним</u>, а також з інших офіційних та/або надійних джерел, якщо така інформація є відкритою, не потребує верифікації в разі відсутності в СПФМ підозр щодо достовірності (чинності) таких документів та/або інформації. Варто зазначити, що <u>внутрішні документи установи з питань ПВК/ФТ</u> принаймні мають містити, зокрема, порядок дій, який забезпечує здійснення всіх заходів з НПК (зокрема заходів з моніторингу ділових відносин та фінансових операцій, актуалізації даних про клієнта); порядок здійснення оцінки / переоцінки ризик-профілю установи та ризик-профілю клієнтів і вжиття заходів з метою мінімізації ризиків ВК/ФТ (пункт 23 розділу III Положення № 107). Так, відповідно до пункту 5 додатка 1 до Положення № 107 установа <u>до встановлення ділових відносин</u> (проведення фінансової операції без встановлення ділових відносин) з клієнтом має встановити (зрозуміти) мету та характер майбутніх ділових відносин або проведення фінансової операції <u>на підставі отриманої від такого потенційного клієнта необхідної інформації</u>. З цією метою установа, <u>керуючись ризик-орієнтованим підходом</u>, зокрема з'ясовує орієнтовний обсяг фінансових операцій, які планує проводити клієнт в установі. Наприклад, установа може встановлювати зазначену інформацію на підставі заповненого клієнтом опитувальника за умови, що в установи немає підозр щодо достовірності (чинності) такої інформації.

	такому разі має право самостійно вносити зміни до анкети, спираючись на фактичні дані?	Вимог щодо заповнення клієнтом опитувальника Положення № 107 не містить. Тому, на думку Національного банку, установа у своїх внутрішніх документах з питань ПВК/ФТ самостійно визначає форму та склад такого опитувальника. Водночас надана клієнтом інформація для цілей здійснення НПК, у тому числі в опитувальнику, має бути належним чином задокументована та засвідчена клієнтом. Тобто установа, керуючись ризик-орієнтованим підходом, з урахуванням специфіки своєї діяльності, продуктів / послуг, що надаються установою, та видів клієнтів, <u>самостійно</u> визначає порядок встановлення (розуміння) мети та характеру майбутніх ділових відносин або проведення фінансової операції та визначає це у своїх <u>внутрішніх документах з питань ПВК/ФТ</u>, включаючи перелік необхідної інформації / документів та порядок документування відповідних даних
31	Відповідно до вимог пункту 1 додатка 2 до Положення № 107 установа зобов'язана здійснювати ідентифікацію та верифікацію клієнта (представника клієнта) з урахуванням вимог Закону про ПВК/ФТ та Положення № 107. Також у пункті 2 додатка 2 до Положення № 107 зазначено, що ідентифікація та верифікація клієнта здійснюються до встановлення ділових відносин, вчинення правочинів, проведення фінансової операції. Оскільки в умовах сьогодення порука є одним із видів забезпечення повернення кредиту, просимо уточнити таке:	У частині четвертій статті 11 Закону про ПВК/ФТ визначено випадки, у яких здійснюється належна перевірка (у тому числі ідентифікація та верифікація). Одним із таких випадків є встановлення ділових відносин. Ділові відносини – це відносини між <u>клієнтом та СПФМ</u>, пов'язані з діловою, професійною чи комерційною діяльністю СПФМ, що виникли на підставі договору, в тому числі публічного, про надання (використання) фінансових або інших послуг, здійснення СПФМ іншої діяльності та передбачають тривалість існування після їх встановлення (пункт 19 частини першої статті 1 Закону про ПВК/ФТ). Водночас згідно з пунктом 31 частини першої статті 1 Закону про ПВК/ФТ клієнт – це будь-яка особа, яка: - звертається за наданням послуг до СПФМ; - користується послугами СПФМ.

	чи потрібно проводити ідентифікацію, верифікацію поручителя під час надання фінансових послуг?	Ураховуючи вищенаведене, поручитель під час надання фінансових послуг з кредитування не є клієнтом у розумінні Закону про ПВК/ФТ. Отже, проводити ідентифікацію, верифікацію поручителя під час укладання договору поруки не потрібно
32	Відповідно до вимог пунктів 13 та 14 додатка 1 до Положення № 107 установа зобов'язана забезпечувати актуалізацію даних про клієнта. Просимо надати рекомендації щодо дій працівника, відповідального за проведення фінансового моніторингу, під час проведення актуалізації даних клієнта, якщо клієнт є неконтактним і провести актуалізацію неможливо, водночас договір залишається чинним: чи буде достатнім для виконання вимог законодавства України заблокувати всі виплати / операції такого клієнта до моменту проходження актуалізації даних; чи потрібно в такому разі ініціювати розірвання договору у зв'язку з неможливістю проведення актуалізації даних?	Згідно з пунктом 16 додатка 1 до Положення № 107 для клієнтів, які не підтримують ділових відносин з установою або не здійснюють подальших разових фінансових операцій на значну суму (за наявності попередньої разової фінансової операції на значну суму), протягом останніх шести місяців до настання подій, зазначених у пунктах 14, 15 додатка 1 до Положення № 107, установа проводить актуалізацію даних про клієнтів у день їх наступного звернення до установи та/або до моменту ініціювання ними проведення фінансових операцій. В інших випадках установа має діяти відповідно до порядку, встановленого внутрішніми документами установи з питань ПВК/ФТ. Підстави для відмови в подальшому обслуговуванні / підтриманні ділових відносин / проведенні фінансових операцій визначені статтею 15 Закону про ПВК/ФТ. Зокрема установа зобов'язана відмовитися від встановлення (підтримання) ділових відносин / відмовити клієнту у відкритті рахунку (обслуговуванні), у тому числі шляхом розірвання ділових відносин, закриття рахунку / відмовитися від проведення фінансової операції в разі ненадання клієнтом необхідних для здійснення НПК документів чи відомостей. Установа має визначити у внутрішніх документах з питань ПВК/ФТ порядок відмови в передбачених Законом про ПВК/ФТ випадках від встановлення (підтримання) ділових відносин (у тому числі шляхом розірвання договірних відносин) або проведення фінансової операції, що має містити, зокрема, процедуру розгляду та прийняття уповноваженими працівниками установи відповідних

		рішень, а також їх документування (згідно з пунктом 6 додатка 11 до Положення № 107). Відповідну процедуру отримання необхідних даних / інформації від клієнта (представника клієнта) вважаємо за потрібне також визначати в договорах про надання послуг, зокрема шляхом установлення відповідних обов'язків сторін (згідно з пунктом 19 додатка 1 до Положення № 107). Звертаємо увагу на те, що відповідно до пункту 23 додатка 1 до Положення № 107 установа документує проведення НПК та прийняті установою рішення в спосіб, що дасть змогу продемонструвати їх належне здійснення та обґрунтованість, і зберігає відповідні документи та/або інформацію у справі клієнта протягом строків, визначених Законом про ПВК/ФТ
33	Чи правильним є твердження, що повторна ідентифікація / верифікація клієнта не здійснюється, якщо раніше вже було здійснено ідентифікацію / верифікацію клієнта під час укладання нових договорів, водночас установа повинна бути впевнена, що немає підозр та/або підстав вважати, що наявні документи, дані та/або інформація про клієнта (представника клієнта) є нечинними (недійсними) та/або неактуальними? Як у такому разі установі фіксувати факт перевірки чинності документів, якщо немає підозр?	Згідно з частиною п'ятнадцятою статті 11 Закону про ПВК/ФТ повторна ідентифікація та верифікація клієнта (його представника) не є обов'язковими, якщо ця особа раніше була ідентифікована та верифікована згідно з вимогами закону, за умови відсутності у СПФМ підозр та/або підстав вважати, що наявні документи, дані та/або інформація про клієнта (представника клієнта) є нечинними (недійсними) та/або неактуальними. Отже, у разі наступного встановлення ділових відносин, зокрема укладення нового договору з клієнтом, який раніше вже був клієнтом установи, не потрібно здійснювати повторно його ідентифікацію і верифікацію, якщо цей клієнт раніше був ідентифікований та верифікований згідно з вимогами закону та за умови відсутності в установи підозр та/або підстав вважати, що наявні документи, дані та/або інформація про клієнта (представника клієнта) є нечинними (недійсними) та/або неактуальними на момент встановлення таких відносин.

		Разом із тим, якщо ідентифікація та верифікація клієнта була здійснена не відповідно до вимог Закону про ПВК/ФТ, установа під час укладення нового договору з клієнтом, який раніше вже був клієнтом установи, зобов'язана здійснити його ідентифікацію та верифікацію в порядку, визначеному в додатку 2 до Положення № 107. Слід зауважити, що згідно з пунктом 23 додатка 1 до Положення № 107 установа документує проведення НПК [а ідентифікація та верифікація клієнта (його представника) є заходом НПК] та прийняті установою рішення в спосіб, що дасть змогу продемонструвати їх належне здійснення та обґрунтованість, і зберігає відповідні документи та/або інформацію у справі клієнта протягом строків, визначених Законом про ПВК/ФТ. Відповідь (лист Національного банку від 29.09.2023 № 25-0005/71150) на порушені питання міститься на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку у методологічних матеріалах (розділ “Нагляд / Фінансовий моніторинг / Методологічні матеріали”) за посиланням: https://bank.gov.ua/ua/legislation/Notice_26092023_71150
--	--	--